

KONCEPCJA INTELIGENTNEJ WSI DLA MIEJSCOWOŚCI **ZAWADY**

Spis treści

1.	Wprowadzenie	3
1.1.	Opis procesu opracowania koncepcji	3
1.2.	Opis partnerstwa na rzecz opracowania koncepcji.....	4
1.3.	Plan włączenia społeczności w późniejszą realizację koncepcji z uwzględnieniem roli sołtysa i rady sołectkiej.....	4
2.	Charakterystyka uwarunkowań miejscowości.....	6
2.1.	Położenie miejscowości	6
2.2.	Kapitał społeczny	8
2.3.	Sytuacja gospodarczo-środowiskowa	9
2.4.	Potencjał i potrzeby rozwojowe	11
2.5.	Uproszczona analiza SWOT.....	18
3.	Koncepcja i komponent smart.....	20
3.1.	Lista projektów	20
3.2.	Opis komponentów: cyfrowego, środowiskowego i poprawy wykorzystania wiedzy (smart)	29
3.3.	Spójność koncepcji z innymi dokumentami	32
3.4.	Przewidywane korzyści dla lokalnej społeczności	39

1. Wprowadzenie

1.1. Opis procesu opracowania koncepcji

Koncepcja inteligentnej wsi obejmuje obszar sołectwa Zawady, nie objęty wcześniej inną koncepcją inteligentnej wsi. Koncepcja Smart Village dla miejscowości Zawady została opracowana z inicjatywy mieszkańców Zawad i Wójta Gminy Przesmyki przez zespół specjalistów z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju. Prace nad dokumentem rozpoczęły się w od analizy ilościowej przeprowadzonej za pomocą ankiety dystrybuowanej wśród mieszkańców miejscowości Zawady. Ankieta dystrybuowana była wśród mieszkańców, poprzez sołtysa oraz radę sołecką w Zawadach w dniach od 19 maja do 15 czerwca 2026 roku. W tym czasie zebrano 40 odpowiedzi z grupy 79 mieszkańców (stan ludności na dzień 31.12.2025 r.) służących określeniu potencjału społecznego mieszkańców.

Równolegle z badaniem ankietowym trwały prace związane z analizą podstawowych cech miejscowości, skupionych wokół jej sytuacji społecznej, demograficznej, gospodarczej i środowiskowej. Dane statystyczne wykorzystane w analizie pochodziły z Urzędu Gminy w Przesmykach. Poczyniona analiza pozwoliła na diagnozę potencjałów miejscowości, również w zakresie potencjału kapitału społecznego oraz zdolności do kreowania innowacji.

Podsumowaniem analizy oraz badania ankietowego jest skrócona analiza SWOT, określająca występujące w miejscowości mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Zakończenie prac diagnostycznych prowadziło do kolejnego etapu – koncepcyjnego. Celem zapewnienia udziału lokalnej społeczności w pracach nad koncepcją, przeprowadzono spotkanie warsztatowe w dniu 9 czerwca 2026 roku. Podczas warsztatów każdy z mieszkańców miejscowości Zawady miał możliwość wraz ze specjalistami zewnętrznymi pracować nad projektami zawartymi w koncepcji. Dzięki zastosowanemu podejściu wkład operacyjny koncepcji jest kształtowany oddolnie, z uwzględnieniem budowania poczucia sprawczości lokalnej społeczności oraz postaw obywatelskich. Przeprowadzone działania pozwoliły zakończyć etap koncepcyjny projektu.

W ostatnim etapie sporządzono listę projektów uwzględnionych w koncepcji Smart Village, spójną z potencjałem zdiagnozowanym w miejscowości oraz uwzględniającą aspekty związane z cyfryzacją, ochroną środowiska i elementami innowacyjności. Przygotowany projekt został poddany konsultacjom społecznym, trwającym od ... do ... roku. W toku konsultacji społecznych każdy z mieszkańców miał możliwość wypowiedzenia się na temat przygotowanego projektu oraz zgłoszenia ewentualnych uwag. Podczas prowadzonych konsultacji wpłynęło ... uwag. Wszystkie zostały uwzględnione i wprowadzone do projektu koncepcji.

Koncepcja została zatwierdzona przez Radę ... poprzez przyjętą uchwałę nr ... z dnia ... w sprawie przyjęcia Koncepcji Inteligentnej Wsi dla miejscowości

1.2. Opis partnerstwa na rzecz opracowania koncepcji

Koncepcja Smart Village dla miejscowości Zawady została opracowana w ścisłej współpracy z lokalną społecznością przy zaangażowaniu partnerów reprezentujących samorząd lokalny, instytucje. Czynny udział w opracowaniu koncepcji brały udział:

- Urząd Gminy w Przesmykach,
- Sołtys sołectwa Zawady,
- Rada Sołecka Sołectwa Zawady.

W toku prac nad koncepcją wykorzystano następujące metody partycypacji społecznej:

- spotkanie konsultacyjne z udziałem przedstawicieli Urzędu Gminy w Przesmykach,
- badanie ankietowe (40 respondentów),
- wizję lokalną, przeprowadzoną w dniu 9 czerwca 2026 roku,
- warsztaty projektowe, przeprowadzone z mieszkańcami (17 uczestników),
- konsultacje społeczne projektu dokumentu.

Wymienieni partnerzy będą również odpowiedzialni za wdrażanie koncepcji SV poprzez wzajemną współpracę, budowanie trwałych relacji, uzupełnianie potencjałów oraz monitoring aktualności założeń koncepcji. Zadaniem osób i podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie koncepcji będzie również stałe obserwowanie zmieniających się potrzeb społecznych wśród mieszkańców miejscowości, które mogą stanowić potencjał kolejnych innowacji.

1.3. Plan włączenia społeczności w późniejszą realizację koncepcji z uwzględnieniem roli sołtysa i rady sołeckiej

Mieszkańcy miejscowości Zawady będą aktywnie włączani w proces wdrażania koncepcji inteligentnej wsi, przede wszystkim dzięki zapewnieniu stałego przepływu informacji między Urzędem Gminy w Przesmykach, sołtysem Zawad oraz pozostałymi mieszkańcami. Raporty i podsumowania z działań podjętych w ramach koncepcji będą przekazywane mieszkańcom podczas organizowanych wydarzeń, a także drogą internetową. Ponadto, sołtys będzie przygotowywał sprawozdanie roczne, które będzie prezentowane podczas zebrania sołeckiego każdego roku, w czasie wdrażania koncepcji. Kluczową rolę w procesie odegra sołtys

miejsowości wraz z radą sołecką, którzy będą odpowiedzialni za bieżące informowanie pozostałych mieszkańców o postępach prac. Rolę wspierającą, głównie w zakresie merytorycznym, organizacyjnym, finansowym i promocyjnym pełnić będzie Urząd Gminy w Przesmykach. Dodatkowo, w ramach realizacji poszczególnych zadań zawartych w koncepcji, planowane jest czynne zaangażowanie mieszkańców, np. w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych czy ekologicznych. Działania te mają nie tylko wpłynąć pozytywnie na integrację mieszkańców Zawad, ale również w sposób transparentny wskazać poszczególne działania wykonywane w ramach realizacji koncepcji.

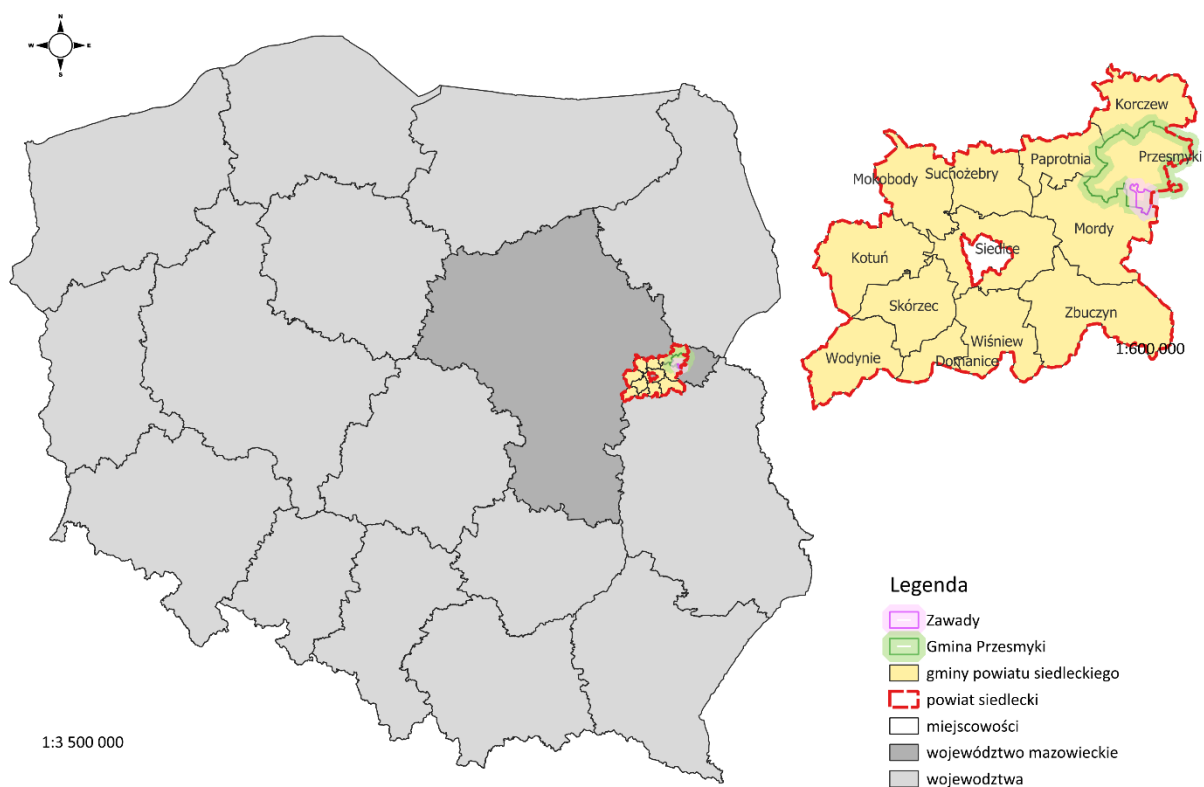
Koncepcja inteligentnej wsi dla miejscowości Zawad zakłada również realizację szeregu działań o charakterze społecznym, pogłębiających wiedzę, ale także więzi międzyludzkie, a także o charakterze rekreacyjnym. Jak wykazało przeprowadzone badanie ankietowe, mieszkańcy posiadają potencjał do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, zaangażowanego w procesy współdecydowania i współzarządzania, co należy wzmacniać wdrażając samą koncepcję. Osoby odpowiedzialne za wdrażanie koncepcji inteligentnej wsi, to z kolei osoby stale zaangażowane w życie lokalnej społeczności, których rolą będzie również monitorowanie i ewaluowanie działań i zadań podejmowanych w toku realizacji koncepcji. Informacja zwrotna od mieszkańców będzie służyła przede wszystkim rozwijaniu idei partnerstwa, społecznego działania i dialogu, co przyczyni się nie tylko do skutecznego wdrażania koncepcji, ale zaowocuje również przy planowaniu kolejnych działań w przyszłości miejscowości.

Ważnym elementem pozostaje dywersyfikacja źródeł przekazywania informacji. Jak wykazało badanie ankietowe, większość z mieszkańców pozyskuje informacje w drodze rozmów sąsiedzkich lub z tablic ogłoszeniowych. Istotne, aby w tym zakresie przepływ informacji ulegał stopniowej cyfryzacji. Dzięki powyższym działaniom, społeczność lokalna będzie stale poinformowana o podejmowanych czynnościach i etapach prac, a także czynnie angażowana w poszczególne czynności, co pozytywnie wpłynie nie tylko na realizację koncepcji, ale również wspieranie budowania tożsamości lokalnej, odpowiedzialności społecznej i społeczeństwa obywatelskiego.

2. Charakterystyka uwarunkowań miejscowości

2.1. Położenie miejscowości

Miejscowość Zawady położona jest w południowej części Gminy Przesmyki, we wschodniej części powiatu siedleckiego oraz województwa mazowieckiego. Zawady oddalone są w kierunku południowym o 5,5 km od głównej wsi gminnej – Przesmyków, co przekłada się na odległość czasową wynoszącą ok. 6 min. Do ośrodka powiatowego – miasta Siedlce odległość wynosi ok. 26 km, co przekłada się na czas podróży wynoszący ok. 30 min. Znacznie bliżej położonym większym ośrodkiem miejskim pozostają Łosice (główny ośrodek powiatu łosickiego) oddalone od Zawad o zaledwie 9 km (czas dojazdu samochodem wynosi ok. 10 min).

Ryc. 1 Położenie miejscowości Zawady na tle gminy, powiatu i województwa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUGiK.

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy w Przesmykach miejscowość zamieszkiwana jest łącznie przez 79 mieszkańców. Miejscowość charakteryzuje się typowym rolniczym charakterem, z nielicznymi zabudowaniami skupionymi w centralnej części jednostki. Zabudowa mieszkaniowa przyjmuje charakter jednorodzinny, skupiając się na łuku drogi powiatowej nr 3628W łączącej Przesmyki z drogą wojewódzką nr 698 przebiegającą przez południowe

krańce Zawad. Zabudowa mieszkaniowa pojawia się również w formie nielicznych przysiółków w południowej części miejscowości. Całość zabudowań zlokalizowana jest na południe od niezelektryfikowanej linii kolejowej nr 31 relacji Siedlce – Siemianówka (do przejścia granicznego z Białorusią). Zabudowę mieszkaniową uzupełniają zabudowania gospodarcze. W strukturze użytkowania gruntów dominują grunty orne wraz z sadami. Północna część miejscowości porośnięta jest z kolei lasami, podobnie jak południowe krańce. W centralnej części Zawad zlokalizowany jest pomnik przyrody – pojedynczy okaz jesionu wyniosłego. Z kolei przy skrzyżowaniu drogi powiatowej nr 3628W z DW698 relacji Siedlce – Terespol, w lesie „Majówka” zlokalizowany jest tzw. Kopiec Piłsudskiego. Kopiec objęty jest wpisem do rejestru zabytków województwa mazowieckiego pod numerem rejestrowym A-1012 z dnia 23 marca 2011 r. Usypany został z kolei w 1938 roku, a na jego odsłonięcie przyjechał ówczesnych Prezydent Polski Ignacy Mościcki.

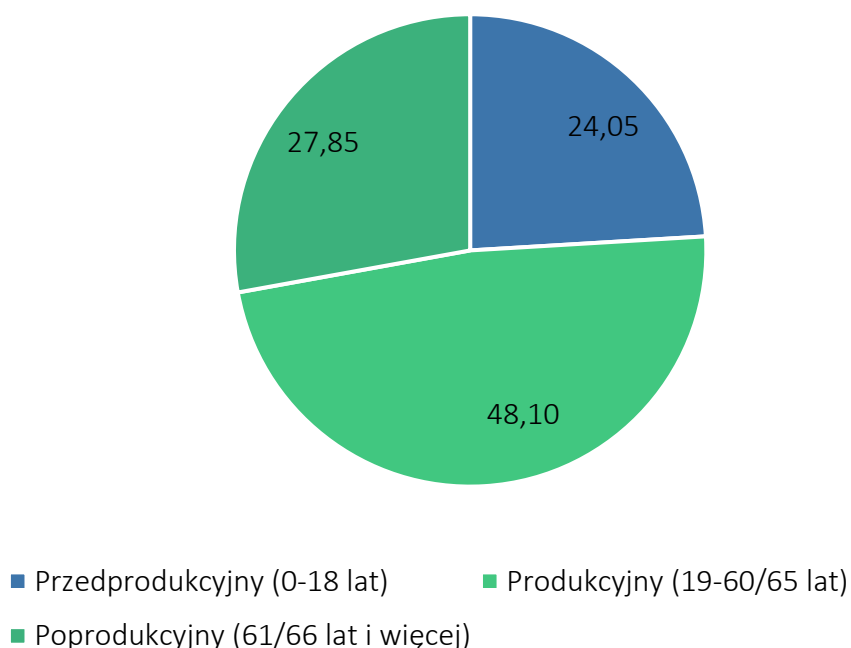
Ryc. 2 Struktura przestrzenna miejscowości Zawady

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k.

2.2. Kapitał społeczny

Kapitał społeczny będący terminem z pogranicza nauk o ekonomii i socjologii, oznacza kapitał (jako element procesu produkcji i życia w zorganizowanym społeczeństwie), którego wartość tworzona jest na wzajemnych relacjach społecznych i zaufaniu jednostek, które dzięki niemu mogą osiągać więcej korzyści ekonomicznych. Poziom kapitału społecznego zależy jest m.in. od struktury wieku danej społeczności, uwarunkowań historycznych, kwestii powiązań przestrzennych, czy aspektów *stricte* socjologicznych.

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy w Przesmykach miejscowość Zawady w 2026 roku zamieszkuje 79 osób: 43 kobiety (54,4%) i 36 mężczyzn (45,6%). Najliczniejszą grupę pod względem wieku stanowią osoby w wieku produkcyjnym (48,1%), a zatem odpowiednio kobiety w przedziale wiekowym 19-60 lat oraz mężczyźni w przedziale wiekowym 19-65 lat. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią drugą najliczniejszą grupę stanowiącą 27,8%. Z kolei osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 24% ogółu społeczności Zawad.

Ryc. 3 Struktura wieku mieszkańców Zawad.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Przesmykach.

Na terenie miejscowości Zawady nie funkcjonuje żadna organizacja pozarządowa, stowarzyszenie ani fundacja. Należy jednak podkreślić, iż nie wliczając organizacji będących

w likwidacji, na terenie całej Gminy Przesmyki funkcjonuje zaledwie 8 organizacji, w tym 6 Ochotniczych Straży Pożarnych. Brak organizacji pozarządowych jest również powiązany z niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturą społeczną na terenie miejscowości. Jedynym krytym obiektem jest świetlica wiejska, zlokalizowana w blisko 100-letnim budynku będącym w bardzo złym stanie technicznym. Świetlica nie posiada zaplecza sanitarnego ani kuchennego, skutecznie uniemożliwiając organizację dłuższych spotkań czy imprez lokalnych. Z tego też powodu, w Zawadach trudno jest animować życie społeczne czy kulturalne, wzmacniające więzi społeczne.

Ze względu na niewielką liczebność lokalnej społeczności, mieszkańcy stanowią dość zwartą grupę, zdolną do współdziałania. Obrazują to przede wszystkim wyniki badania ankietowego, wskazujące na funkcjonowanie wzajemnej pomocy sąsiedzkiej, a także zaangażowanie mieszkańców w zebrania wiejskie. Mieszkańcy Zawad również historycznie potrafili się jednoczyć wobec ochrony wspólnych interesów. Najlepszym przykładem są działania związane z powojenną odnową Kopca Piłsudskiego, którego ponowne odsłonięcie nastąpiło w 1988 roku. Wówczas na odezwe władz lokalnych, stawili się mieszkańcy odbudowując kopiec i odsłaniając ukryty podczas wojny pamiątkowy głaz. Wydarzenia historyczne często cementują lokalne społeczności, budując ich wzajemne zaufanie. To z kolei bezpośrednio przekłada się na potencjał kapitału społecznego również w przyszłości.

2.3.Sytuacja gospodarczo-środowiskowa

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego udostępnionych w bazie REGON, na terenie miejscowości Zawady funkcjonuje 18 gospodarstw rolnych oraz 6 innych podmiotów gospodarczych, świadczących m.in. usługi w branży ubezpieczeniowej, czy zagospodarowania zieleni. Szczegóły prezentuje poniższa tabela.

Tab. 1 Podmioty gospodarcze zarejestrowane w REGON w miejscowości Zawady

L.p.	Nazwa podmiotu gospodarczego	Adres działalności	Działalność
1.	Cezary Rola P.H.U. ELNET	Zawady 62	Usługi elektryczne
2.	SPÓŁKA CYWILNA IRENEUSZ SNOPCZYŃSKI, HELENA PNIEWSKA	Zawady 29	Sprzedaż detaliczna zegarów, zegarków i biżuterii
3.	PRZEMYSŁAW KOSIERADZKI "Przem-Spaw"	Zawady 66	Produkcja wyrobów metalowych

4.	Firma Handlowo Usługowa Bayer Magdalena Bożyk	Zawady 56	Usługi związane z zagospodarowaniem zieleni
5.	MARIA SKULIMOWSKA	Zawady 32	Usługi ubezpieczeniowe
6.	GOSPODARSTWO ROLNE	Zawady 48	Gospodarstwo rolne
7.	GOSPODARSTWO SADOWNICZE SAŁATA PIOTR	Zawady 40	Gospodarstwo rolne
8.	GOSPODARSTWO ROLNE	Zawady 2	Gospodarstwo rolne
9.	GOSPODARSTWO ROLNE	Zawady 13	Gospodarstwo rolne
10.	GOSPODARSTWO ROLNE	Zawady 19	Gospodarstwo rolne
11.	GOSPODARSTWO ROLNE	Zawady 23	Gospodarstwo rolne
12.	GOSPODARSTWO ROLNE	Zawady 25	Gospodarstwo rolne
13.	GOSPODARSTWO ROLNE	Zawady 37	Gospodarstwo rolne
14.	GOSPODARSTWO ROLNE	Zawady 39	Gospodarstwo rolne
15.	GOSPODARSTWO ROLNE	Zawady 36	Gospodarstwo rolne
16.	GOSPODARSTWO ROLNE	Zawady 45	Gospodarstwo rolne
17.	GOSPODARSTWO ROLNE	Zawady 65	Gospodarstwo rolne
18.	GOSPODARSTWO ROLNE	Zawady 63	Gospodarstwo rolne
19.	GOSPODARSTWO ROLNE	Zawady 45	Gospodarstwo rolne
20.	GOSPODARSTWO ROLNE	Zawady 40	Gospodarstwo rolne
21.	"AP - ART" Anna Pniewska	Zawady 29	Sprzedaż detaliczna zegarów, zegarków i biżuterii
22.	GOSPODARSTWO ROLNE	Warszawa	Gospodarstwo rolne
23.	IRENA MĘŻYŃSKA	Zawady 23	Gospodarstwo sadownicze
24.	GOSPODARSTWO ROLNE KRZYSZTOF WIELOGÓRSKI	Siedlce	Gospodarstwo rolne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, rejestr REGON.

Struktura działalności gospodarczej wskazuje jednoznacznie na dominujące znaczenie funkcji rolniczej. Lokalną strukturę gospodarczą uzupełniają drobne działalności gospodarcze obejmujące: usługi elektryczne, sprzedaż detaliczną, usługi ubezpieczeniowe, usługi związane z zagospodarowaniem zieleni czy usługi budowlane, w tym produkcję wyrobów metalowych. Wszystkie podmioty gospodarcze zlokalizowane w Zawadach to mikroprzedsiębiorstwa, a w praktyce najczęściej firmy rodzinne.

Krajobraz Zawad kształtuje się jako nizinny, cechujący się niewielkimi deniwelacjami. Widoczne są również wpływy peryglacjalne. Wśród powierzchniowych utworów geologicznych dominują gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe, a także lessy piaszczyste i pyły lessopodobne. Utwory te pozwoliły na wykształcenie kompleksów glebowych głównie żyniego bardzo dobrego oraz żyniego dobrego. Warunki te są stosunkowo sprzyjające dla rozwoju rolnictwa.

W zakresie ochrony przyrody, na terenie Zawad występuje jeden pomnik przyrody – jesion wyniosły (łac. *Fraxinus excelsior*). Drzewo zlokalizowane jest w przydomowym ogrodzie w centrum wsi.

W Zawadach nie obserwuje się szczególnego potencjału do rozwoju funkcji gospodarczych, ani przemysłowych. Z kolei w przypadku działalności rolniczej widoczne jest jej stopniowe zanikanie wraz z postępującym starzeniem się społeczeństwa. Aspekty te powodują, że Zawady jawią się jako mało atrakcyjne miejsce do zamieszkania czy pozostania. To z kolei wymusza poszukiwanie alternatywnych dróg rozwoju miejscowości, przy jednoczesnym założeniu, że jego główną osią pozostanie rozwijające się według relacji mieszkańców sadownictwo, a w przyszłości uzupełniające funkcje agroturystyczne.

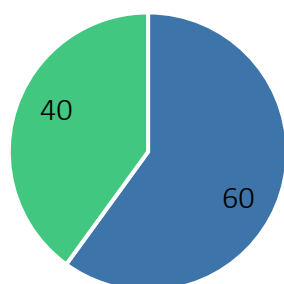
2.4. Potencjał i potrzeby rozwojowe

Potencjał i potrzeby rozwojowe w ujęciu przede wszystkim społecznym analizowane były w oparciu o badanie ankietowe przeprowadzone w dniach od 19 maja do 8 czerwca 2026 roku. Łącznie spośród 79 osób zamieszkujących miejscowość w badaniu ankietowym wzięło udział 40 osób. Odpowiada to 50,6% ogółu mieszkańców miejscowości Zawady.

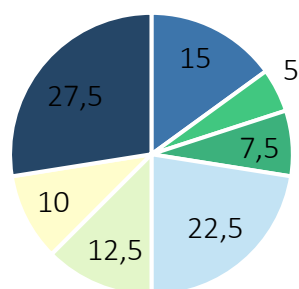
Wśród osób ankietowanych przeważały osoby płci żeńskiej, które stanowiły 60% respondentów, podczas gdy mężczyźni stanowili 40% osób ankietowanych. Pod względem wieku przeważały osoby w wieku powyżej 65 lat (27,5%), a także osoby w wieku średnim mieszczące się w przedziale 36-45 lat (22,5%). Warto jednak podkreślić, iż w badaniu ankietowym wzięły udział wszystkie grupy wiekowe mieszkańców, w tym osoby poniżej 18 roku życia, co pozwoliło na przekrojową ocenę poszczególnych obszarów poruszanych w badaniu.

Analogicznie do struktury wieku respondentów, większość z nich stanowiły osoby przebywające na emeryturze lub rencie (32,5%), a także osoby pracujące poza rolnictwem i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej (22,5%). Stosunkowo wysoki udział odnotowano również wśród osób zajmujących się rolnictwem (17,5%).

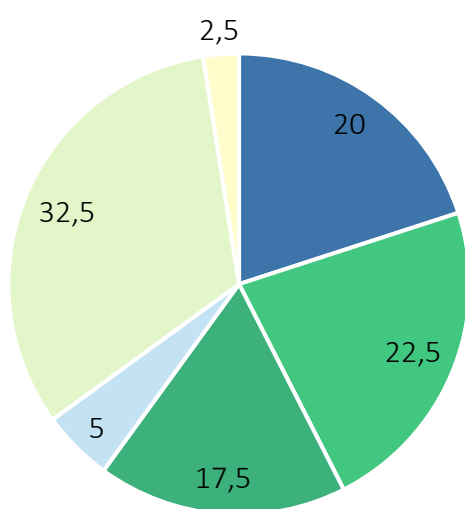
Szczegóły prezentują poniższe ryciny.

■ kobieta ■ mężczyzna

■ poniżej 18 lat ■ 18-25 lat
 ■ 26-35 lat ■ 36-45 lat
 ■ 46-55 lat ■ 56-65 lat
 ■ powyżej 65 lat

■ uczeń/uczennica lub student/ka
 ■ osoba pracująca (poza rolnictwem i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej)
 ■ rolnik/rolniczka
 ■ przedsiębiorca/przedsiębiorczyni
 ■ emeryt/ka lub rencista/tka
 ■ osoba bezrobotna

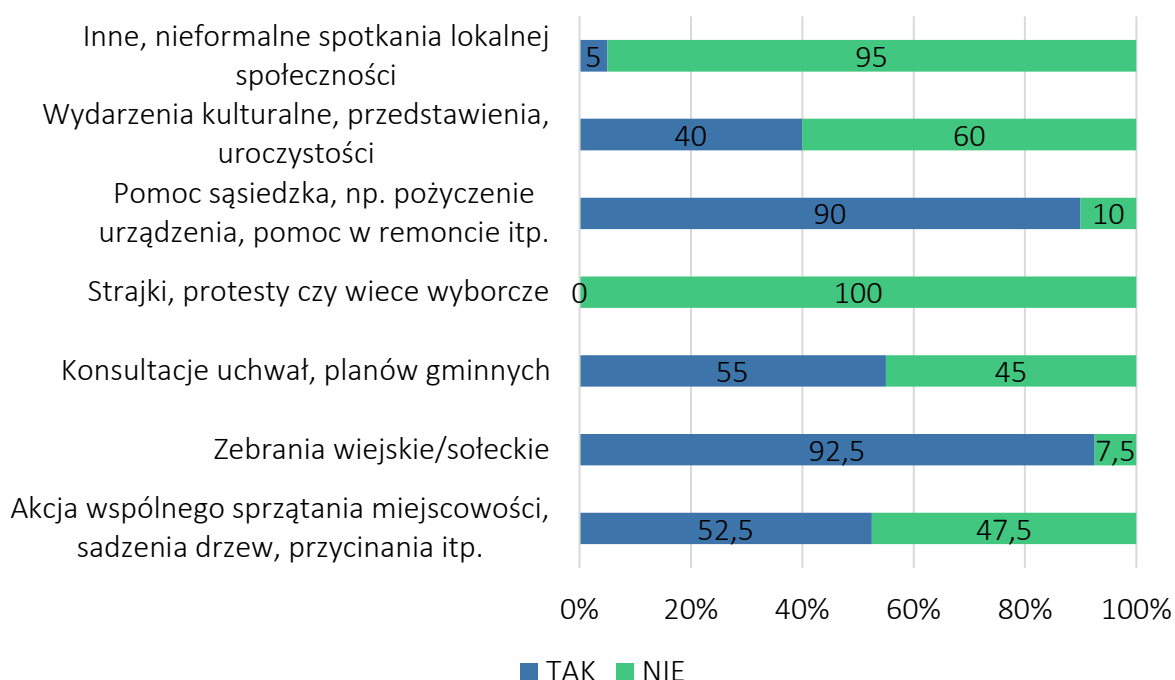
Ryc. 4 Metryczka badania ankietowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Badanie ankietowe podzielone zostało na 4 zasadnicze obszary związane ze stopniem rozpoznawalności poszczególnych aktywności wśród mieszkańców, poziomem zaangażowania w wydarzenia, źródłami informacji oraz ogólnym poziomem zaufania społecznego.

W pierwszym obszarze respondentów zapytano czy identyfikują wyszczególnione wydarzenia na terenie Zawad. Zdecydowanie największą rozpoznawalność wśród mieszkańców mają zebrania wiejskie (92,5%), a także pomoc sąsiedzka (90%). Ponad połowa respondentów rozpoznaje również wydarzenia związane z konsultacjami planów, uchwał gminnych (55%), a także akcjami na rzecz przestrzeni publicznych w miejscowości, np. sprzątaniem, pielęgnacją zieleni itp. (52,5%). Tylko 40% respondentów rozpoznaje z kolei wydarzenia kulturalne organizowane na terenie miejscowości. Zaledwie 5% osób ankietowanych słyszało z kolei o innych nieformalnych spotkaniach lokalnej społeczności. Wyniki te wskazują na niski stopień rozpoznawalności działalności kulturalnej oraz dedykowanej wypoczynkowi i integracji mieszkańców, co w sposób zasadniczy będzie się przekładało na ogólne obniżenie poziomu kapitału społecznego. Mieszkańcy nie posiadają z kolei wiedzy, aby na terenie Zawad miały miejsce jakiegokolwiek działania związane z polityką, tj. spotkania wyborcze, wiece, czy strajki.

Szczegółowe wyniki prezentuje poniższa rycina.

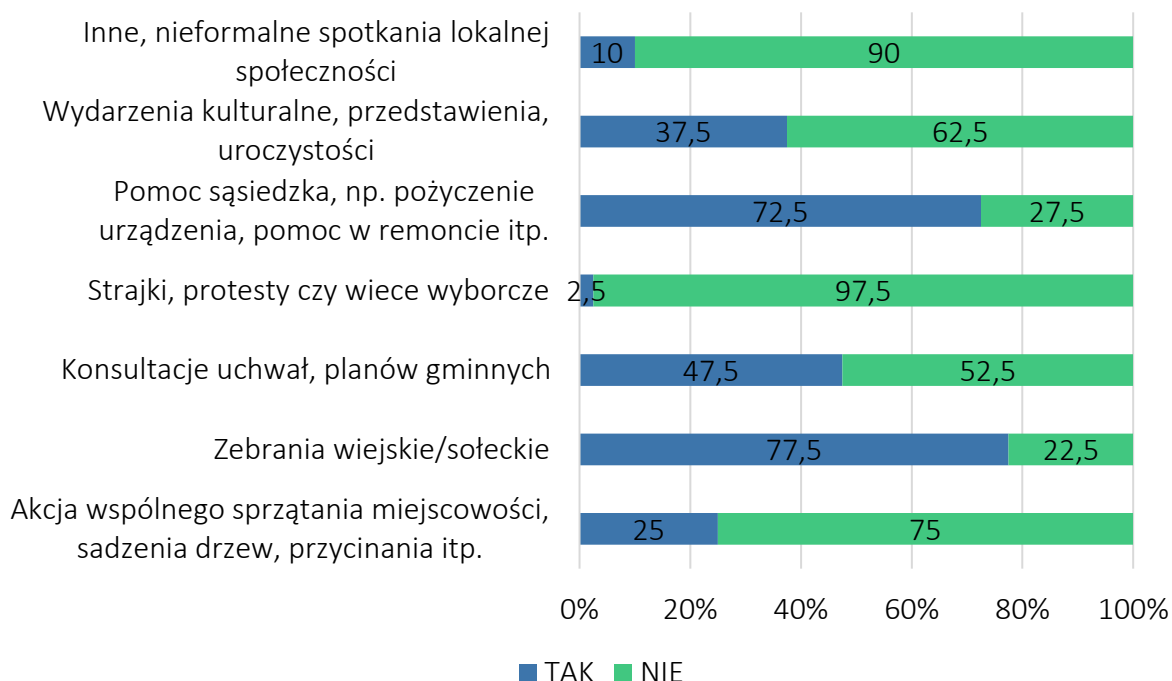
Ryc. 5 Czy słyszał/a Pan/i o takich działaniach w Pana/i miejscowości?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

W drugim obszarze ankietowanych pytano o zaangażowanie w wyszczególnione wydarzenia odbywające się na terenie miejscowości.

Zdecydowanie najchętniej mieszkańcy angażują się w zebrania wiejskie (77,5%) oraz pomoc sąsiedzką (72,5%), co jest zbieżne ze stopniem rozpoznawalności poszczególnych aktywności. Niespełna połowa respondentów uczestniczy w konsultacjach społecznych, w ramach opracowania gminnych planów, programów i uchwał, czynnie uczestnicząc w procesach partycypacyjnych na poziomie wspólnoty lokalnej. Niespełna 40% ankietowanych angażuje się z kolei w wydarzenia kulturalne, przedstawienia i uroczystości. Co czwarta osoba spośród ankietowanych angażuje się we wspólne działania na rzecz miejscowości. Warto również zwrócić uwagę, iż 10% respondentów deklaruje uczestnictwo w nieformalnych spotkaniach lokalnej społeczności, co jest wyższym odsetkiem niż deklarowana rozpoznawalność tego typu wydarzeń. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku strajków, protestów i wieców wyborczych, gdzie aktywne uczestnictwo deklaruje 2,5%, mimo braku rozpoznawalności wydarzeń tego typu. Ogólne zaangażowanie mieszkańców w wydarzenia należy określić jako umiarkowany. W przypadku wydarzeń związanych z rozwojem miejscowości czy wzajemną pomocą wśród mieszkańców poziom zaangażowania należy określić jako dobry. Podobnie jest w przypadku polityki lokalnej na poziomie gminnym, w tym partycypacji społecznej, gdzie poziom zaangażowania względem ogólnokrajowych tendencji należy określić jako dobry. Z pewnością na poziomie niezadowalającym kształtuje się zaangażowanie mieszkańców w wydarzenia kulturalne i wspólne aktywności na rzecz miejscowości.

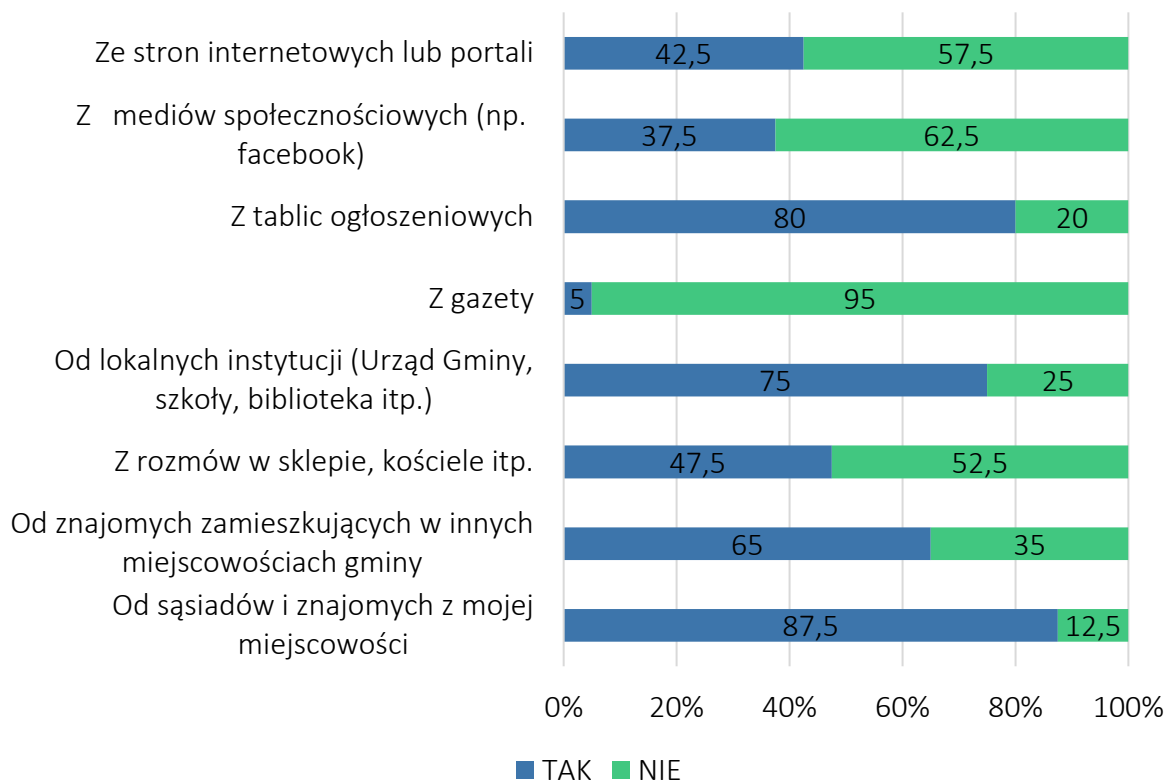
Szczegóły prezentuje poniższa rycina.

Ryc. 6 Czy osobiście angażował/a się Pan/i w wydarzenia tego typu?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

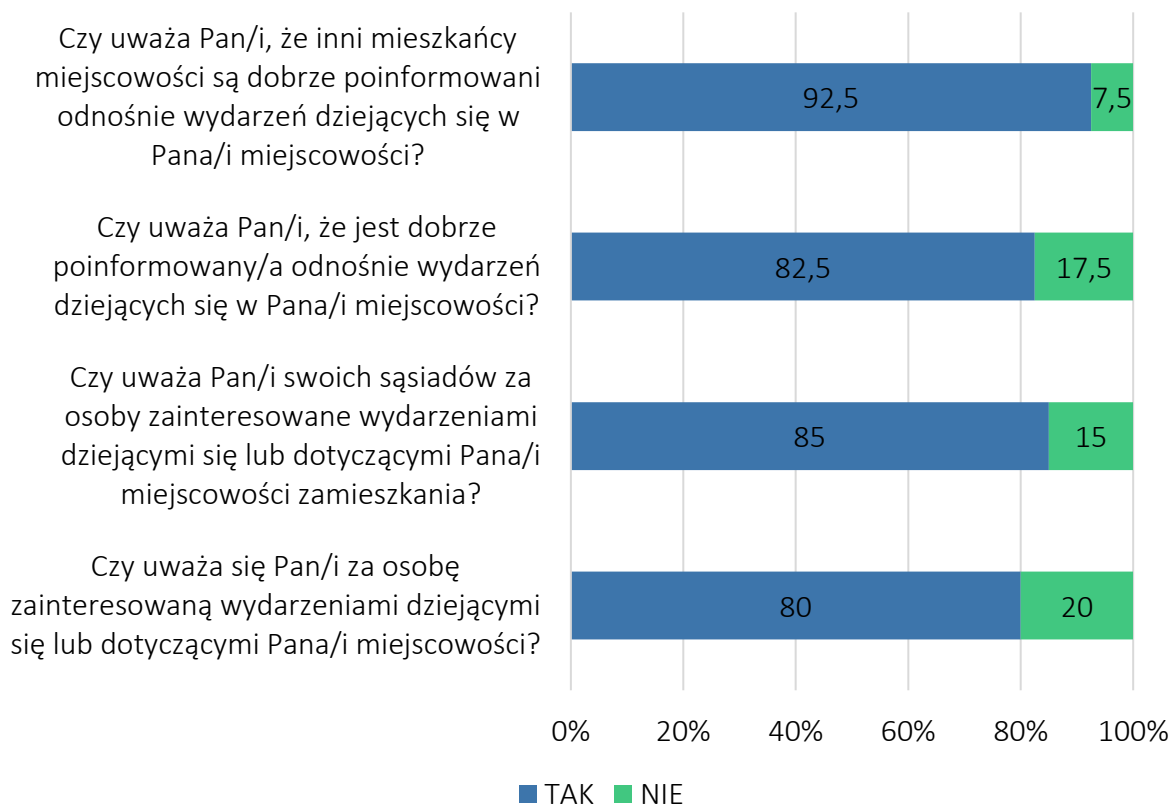
Kolejnym analizowanym aspektem była identyfikacja podstawowych źródeł czerpania informacji przez mieszkańców Zawad. Badanie ankietowe wykazało, iż głównym źródłem informacji pozostają mieszkańcy i sąsiedzi zamieszkujący w Zawadach (87,5%), a zatem tzw. „pocztą pantoflową”, która pozwala na szerzenie informacji wśród społeczności lokalnej. Drugim najpowszechniej wykorzystywanym źródłem informacji pozostaje sołecka tablica ogłoszeniowa (80%), na której pojawiają się wszystkie najważniejsze informacje dotyczące mieszkańców Zawad. Trzecim najpowszechniejszym źródłem informacji pozostają lokalne instytucje, wśród których można wskazać głównie Urząd Gminy (75%). Mieszkańcy innych miejscowości w Gminie Przesmyki pozostają cennym źródłem wymiany informacji dla 65% respondentów. Ponadto, aż 47,5% osób ankietowanych korzysta z wiedzy pozyskanej z rozmów prowadzonych w miejscach publicznych, tj. sklepy, kościoły itp. Wyniki badania ankietowego jasno wskazują na niski poziom cyfryzacji wśród mieszkańców miejscowości Zawady. Ze stron internetowych i portali oraz mediów społecznościowych korzysta odpowiednio 42,5% i 37,5% ankietowanych. Wyniki te z pewnością wymagają poprawy, celem usprawnienia przepływu informacji i unowocześnienia kanałów. Niemniej, z tego tytułu wymagane są działania związane z rozwojem cyfryzacji i kompetencji cyfrowych mieszkańców. Najrzadziej wykorzystywanym źródłem informacji pozostaje prasa lokalna.

Ryc. 7 Skąd czerpie Pan/i wiedzę odnośnie wydarzeń dziejących się lub odbywających w Pana/i miejscowości?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Ostatnim analizowanym obszarem było zaufanie społeczne określane subiektywnie przez respondentów. Spośród osób ankietowanych aż 92,5% uznało innych mieszkańców Zawad za osoby dobrze poinformowane w zakresie wydarzeń odbywających się w miejscowości. Z kolei w przypadku samooceny, wynik spadł o 10 p.p. Jedynie 82,5% respondentów uznało samych siebie za osoby dobrze poinformowane. Niżej oceniane jest z kolei zainteresowanie mieszkańców. Swoich sąsiadów za osoby zainteresowane bieżącymi wydarzeniami w Zawadach uznało 85% ankietowanych. Z kolei samych siebie określiło w ten sposób 80% wszystkich respondentów. Oznacza to, iż mieszkańcy lepiej oceniają swoich sąsiadów, nieco bardziej krytycznie podchodząc do siebie. W tym wypadku, warto byłoby się skupić na działaniach pozwalających poprawić tą samoocenę, zwłaszcza w zakresie zainteresowania mieszkańców. Wydarzenia w Zawadach, jak pokazało badanie ankietowe, nie są szczególnie interesujące dla mieszkańców, co należałoby zmienić w toku wdrażania koncepcji inteligentnej wsi.

Ryc. 8 Zaangażowanie społeczne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

W badaniu ankietowym, w ramach pytania otwartego poproszono mieszkańców o wskazanie organizacji pozarządowych, które działają na terenie Gminy Przesmyki i wpływają na jakość życia również w Zawadach. Niestety, mieszkańcy nie wskazali żadnej takiej organizacji. Ponadto, należy podkreślić iż w samych Zawadach nie funkcjonuje żadna organizacja pozarządowa. Wszelka odpowiedzialność za kreowanie życia publicznego tym samym spoczywa na sołtysie oraz radzie sołeckiej.

Głównym problemem w zakresie rozwoju miejscowości może być zatem brak widocznego lidera (z wyłączeniem sołtysa) wśród lokalnej społeczności. Działania podejmowane w ramach koncepcji inteligentnej wsi powinny skupić się na identyfikacji osób, które zechcą w późniejszym czasie współtworzyć jej wdrażanie.

Sołectwo Zawady ze względu na niską liczbę mieszkańców (79 osób) bywa wyłączone z możliwości ubiegania się o środki finansowe w ramach różnych konkursów czy dofinansowań. Jak wykazało przeprowadzone badanie ankietowe, może to być podejście krzywdzące dla lokalnej społeczności, która jest zżyłą grupą opierającą się na wzajemnym zaufaniu. Kapitał

społeczny nie powinien być określany jedynie na podstawie liczby mieszkańców, ale również szerszego jakościowego określenia problematyki społecznej i ekonomicznej. Badanie ankietowe jednoznacznie wskazało, iż Zawady pozostają miejscem zdolnym i pragnącym zmian i innowacji, które mogą dać pozytywny impuls dla rozwoju miejscowości. Koncepcja Inteligentnej Wsi dla miejscowości Zawady jest opracowywana z inicjatywy mieszkańców, a jednym z jej podstawowych założeń jest zauważanie niewielkich choć silnych społecznie jednostek, zdolnych do bycia kreatorami rozwoju.

Najważniejszym działaniem mogącym dać impuls do pozytywnych zmian, będzie wyposażenie mieszkańców w miejsce integracji społecznej – świetlicę wiejską mogącą pełnić również inne funkcje. Ze względu na niewielki rozmiar działki, na której posadowiony jest obecny, silnie zdegradowany budynek świetlicy, część zadań służących integracji społecznej powinna być realizowana również w oparciu o pozostałe grunty gminne na terenie Zawad.

2.5.Uproszczona analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi jedno z podstawowych narzędzi wykorzystywanych w planowaniu strategicznym. Istotą analizy jest identyfikacja oraz właściwe przydzielenie zjawisk i czynników wewnętrznych (mocne i słabe strony) oraz zewnętrznych (szanse i zagrożenia).

Poniższa analiza SWOT uwzględnia przeprowadzoną analizę miejscowości Zawady w zakresie sytuacji społecznej, demograficznej, gospodarczej i środowiskowej, a także wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców.

Mocne strony	Słabe strony
– wysoki poziom zaufania społecznego oraz zdolność do samoorganizacji, – stosunkowo wysoki udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, – rozwijające się sadownictwo, z zachowaniem funkcji rolniczych obszaru pozwalające na rozwój gospodarczy, – walory historyczne miejscowości, z głównym elementem – Kopcem Piłsudskiego objętym wpisem do wojewódzkiego rejestru zabytków, – czyste środowisko przyrodnicze i sielankowy wiejski krajobraz,	– niewielka liczba mieszkańców, ograniczająca możliwości rozwojowe, – brak alternatyw gospodarczych dla rolnictwa czy sadownictwa, przy słabnącej opłacalności produkcji rolnej, – niski poziom zaangażowania mieszkańców w wydarzenia społeczne i kulturalne, pogłębiany brakiem przestrzeni publicznych umożliwiającą aktywność społeczną, – brak atrakcyjnej oferty dla mieszkańców, w szczególności osób

– przebieg DW698 stwarzającej dobre warunki komunikacyjne w miejscowości.	młodych i starszych powodowany brakiem miejsc integracji i aktywności społecznej.
Szanse	Zagrożenia
– dalsza popularyzacja społeczna turystyki poznawczej, – rozwój infrastruktury społecznej i kulturalnej, w tym na bazie obiektów gminnych (budynek świetlicy w złym stanie technicznym, działki o numerach ewidencyjnych: 289, 334, 497, 539), – wzrost poziomu cyfryzacji i poprawa wykorzystania narzędzi cyfrowych, – ujęcie miejscowości Zawady w opracowanej w 2024 roku przez Województwo Mazowieckie „Koncepcji programowej budowy tras rowerowych” w zakresie realizacji połączenia rowerowego od Warszawy do granicy z województwem podlaskim.	– dalsza degradacja istniejącej infrastruktury publicznej zlokalizowanej na terenie miejscowości, – ograniczona dostępność środków finansowych, w tym w ramach dotacji przez wzgląd na niewielką liczbę mieszkańców miejscowości, – pogłębianie się obserwowanej tendencji do odpływu mieszkańców z obszarów wiejskich.

3. Koncepcja i komponent smart

3.1. Lista projektów

I.p.	Nazwa zadania	Charakterystyka	Cel zadania	Realizator
1.	Kompleksowa modernizacja budynku obecnej świetlicy wiejskiej	W ramach zadania przewiduje się kompleksową modernizację budynku istniejącej świetlicy wiejskiej, obejmującą zarówno fundamenty, poszycie dachowe jak również elewacje i ściany nośne budynku. W ramach modernizacji w świetlicy zostanie zamontowane ekologiczne źródło ogrzewania oraz doprowadzona woda. Ze względu na brak dostatecznej przestrzeni w obrębie działki na budowę systemu rozsączania przy przydomowej oczyszczalni ścieków, budynek zostanie wyposażony w bezodpływowy zbiornik na nieczystości stałe. Budynek zostanie również w pełni dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. W ramach prac remontowych powstanie zaplecze kuchenne, sanitariat, magazynek oraz główna sala świetlicowa.	Celem zadania jest zapewnienie dalszego funkcjonowania budynku publicznego przy jednoczesnym ograniczeniu jego emisyjności i dostosowaniu funkcjonalnym do obecnych standardów.	Gmina Przesmyki

2.	Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej	W ramach zadania planowane jest zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej, w granicach działki ewidencyjnej nr 334 o powierzchni ok. 440 m². Wśród wymaganych działań realizowana będzie: wymiana ogrodzenia, montaż oświetlenia z wykorzystaniem opraw solarnych, wiatrowych lub hybrydowych, montaż monitoringu wizyjnego, przeprowadzenie nasadzeń uzupełniających zieleni. W ramach działań zostanie również usunięta kolizja ze słupem elektroenergetycznym zlokalizowanym na działce, który obecnie uniemożliwia prowadzenie działań modernizacyjnych.	Celem zadania jest poprawa estetyki miejscowości, w tym głównego punktu na jej planie jakim jest świetlica położona na rozdrożu w centrum Zawad.	Gmina Przesmyki
3.	Utworzenie i wyposażenie izby historycznej	W ramach współdziałania mieszkańców przeprowadzona zostanie zbiórka dawnych fotografii i elementów wyposażenia domostw, sprzętów rolniczych czy narzędzi. Część z przedmiotów zostanie opisana i zdigitalizowana, z kolei część będzie stanowiła stałe	Celem zadania jest zapewnienie wielofunkcyjnego wykorzystania wyremontowanego budynku, poprzez zachowanie funkcji świetlicy wiejskiej, ale również włączenie funkcji historycznych i kulturalnych dedykowanych głównie dla osób odwiedzających Zawady.	Gmina Przesmyki, Sołtys, Rada sołecka, mieszkańcy

		wyposażenie budynku. Zakupione zostaną tablice interaktywne, na których będzie można przeglądać część zdigitalizowanych zbiorów. Świetlica stanie się miejscem spotkań dla mieszkańców, a jednocześnie miejscem poznawania lokalnej historii dla osób odwiedzających Zawady.		
4.	Poprawa funkcjonalności budynku świetlicy poprzez zakup wyposażenia	W ramach realizacji zadania planowany jest zakup zarówno podstawowego wyposażenia świetlicy (naczynia, sprzęt AGD, sztuce, stoliki, krzeselka, wyposażenie kuchenne, pojemnik do segregacji odpadów itp.) jak również cyfrowego w postaci: dywanu interaktywnego, drukarki 3D, projektora wraz z ekranem oraz głośników. Całość pozwoli na stworzenie dogodnych warunków do organizacji spotkań integracyjnych, kulturalnych i warsztatowych dla mieszkańców.	Celem zadania jest stworzenie warunków umożliwiających aktywną integrację mieszkańców, a także rozwój oferty społecznej i kulturalnej.	Gmina Przesmyki
5.	Zagospodarowanie terenu w obrębie działki ewidencyjnej nr 289	W ramach zadania przewiduje się posadowienie murowanego grilla zewnętrznego w sąsiedztwie istniejącej wiaty biesiadnej. Ponadto posadowione będą	Celem zadania zagospodarowanie działki nr 289 jako miejsca aktywności mieszkańców na świeżym powietrzu w sezonie wiosenno-letnim. Wiaty będzie	Gmina Przesmyki

		elementy siłowni zewnętrznej. Zamontowane zostanie również oświetlenie hybrydowe (solarno-wiatrowe), celem poprawy bezpieczeństwa.	mogła również służyć jako miejsce odpoczynku dla osób odwiedzających miejscowość.	
6.	Utworzenie ścieżki edukacyjno-historycznej	W ramach zadania planowane jest wytyczenie ścieżki edukacyjnej o charakterze historycznym na odcinku o długości ok. 2,5 km łączącym Kopiec Piłsudskiego z centrum wsi – izbą historyczną świetlicy wiejskiej i wiatą rekreacyjną oraz dalej dawnym młynem. Ścieżka zostanie oznaczona w terenie, a dodatkowo wyposażona zostanie w tablice z najważniejszymi informacjami historycznymi. Na tablicach umieszczone zostaną kody QR, po zeskanowaniu których użytkownicy uzyskają dostęp do szerszego katalogu informacji.	Celem zadania jest integracja przestrzenna najważniejszych przestrzeni historycznych na terenie miejscowości oraz tworzenie warunków do rozwoju turystyki i rekreacji, również w ujęciu form spędzania czasu wolnego dla mieszkańców.	Gmina Przesmyki
7.	Utworzenie ogólnodostępnego stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu	W ramach zadania zakupiony zostanie komputer wraz z wyposażeniem (klawiatura, myszka, monitor itp.). W świetlicy zostanie również umieszczony router zapewniający dostęp do Internetu. W świetlicy dostęp do	Celem zadania jest wzrost poziomu cyfryzacji wśród mieszkańców, a także wyrównywanie szans w zakresie dostępności e-usług.	Gmina Przesmyki

		Internetu będzie otwarty dla mieszkańców.		
8.	Założenie łąki kwietnej w Zawadach	W ramach zadania planowane jest założenie łąki kwietnej o powierzchni ok. 800 m ² , która korzystnie wpłynie przede wszystkim na retencję wód opadowych oraz ograniczy transpirację. Jednocześnie, wpłynie korzystnie na bioróżnorodność, stanowiąc naturalne miejsce zamieszkania dla wielu gatunków owadów i drobnych zwierząt.	Zadanie realizowane jest w celu ochrony i zachowania bioróżnorodności, a także poprawy retencji wód.	Gmina Przesmyki
9.	Montaż zbiorników retencyjnych	W ramach zadania przewiduje się montaż zbiorników retencyjnych gromadzących deszczówkę z dachu świetlicy wiejskiej. Realizacja zadania ma nie tylko pozytywnie wpłynąć na aspekt ponownego wykorzystania wody opadowej, ale również umożliwić zapobieganie zalewaniu świetlicy w przypadku intensywnych opadów deszczu. Woda gromadzona w zbiornikach będzie pożytkowana do podlewania roślinności w okresach suchych.	Podstawowym celem projektu jest adaptacja do zmian klimatu poprzez poprawę retencji wód opadowych i zapobieganie zalewaniu budynku użyteczności publicznej w przypadku intensywnych opadów deszczu.	Gmina Przesmyki
10.	Montaż podświetlenia Kopca Piłsudskiego	W ramach zadania planowane jest doprowadzenie oświetlenia	Celem realizacji pozostaje poprawa estetyki	Gmina Przesmyki

		z zastosowaniem opraw solarnych, wiatrowych lub hybrydowych wraz z magazynem energii do Kopca Piłsudskiego, które pozwoli poprawić jego widoczność również po zmroku, wpływając korzystnie na jego estetykę.	najważniejszego historycznego obiektu na terenie Zawad.	
11.	Posadowienie kiosku cyfrowego przy świetlicy wiejskiej	Zadanie polegać będzie na posadowieniu kiosku cyfrowego w sąsiedztwie świetlicy wiejskiej, poprzez który mieszkańcy będą mogli pozyskiwać bieżące informacje na temat Gminy, a także dostępne będą dodatkowe informacje w zakresie atrakcji turystycznych Gminy i okolicy, historii Zawad i samej ścieżki edukacyjnej.	Głównym celem jest poprawa poziomu rozwoju cyfrowych kanałów komunikacyjnych wśród mieszkańców Zawad.	Gmina Przesmyki
12.	Posadowienie sceny plenerowej przy Kopcu Piłsudskiego	W ramach zadania planuje się zakup rozkładanej sceny plenerowej oraz zakup agregatu prądotwórczego. Dzięki przyjętemu rozwiązaniu w bezpośrednim sąsiedztwie Kopca będzie możliwość organizacji wydarzeń i uroczystości o charakterze historycznym i państwowym, jednocześnie scena i agregat będą	Celem zadania jest integracja przestrzeni publicznej, poprzez umożliwienie organizacji wydarzeń i uroczystości publicznych, państwowych i kulturalnych dla mieszkańców. Ponadto, mieszkańcy zostaną również zabezpieczeni na wypadek braku prądu, co wzmocni zdolność reagowania w sytuacjach kryzysowych.	

		mogły służyć również organizacji pozostałych wydarzeń w innych lokalizacjach w Zawadach.		
13.	Organizacja cyklicznych spotkań historycznych	W ramach zadania planowana jest organizacja cyklicznych, kwartalnych spotkań historycznych dedykowanych głównie młodszym mieszkańcom miejscowości, podczas których prezentowane będą przedmioty, obiekty oraz historie związane z historią Zawad, dziedzictwem kulturowym miejscowości i jej aspektami tożsamościowymi.	Celem zadania jest ochrona lokalnej kultury poprzez jej bieżący przekaz w ujęciu międzypokoleniowym.	Sołtys, Rada sołecka, mieszkańcy
14.	Rozwój kompetencji przedsiębiorczych	Zadanie realizowane będzie poprzez organizację cyklu szkoleniowego dedykowanego rozwojowi przedsiębiorczości na terenie Zawad, która będzie komplementarna wobec rolniczych funkcji obszaru, jednocześnie przeciwdziałając jego monofunkcyjności.	Celem projektu jest wspieranie dywersyfikacji gospodarczej Zawad i poszukiwanie nowych możliwości rozwojowych dla mieszkańców obszarów wiejskich.	Gmina Przesmyki, Sołtys, Rada sołecka, mieszkańcy
15.	Powołanie Koła Gospodyń Wiejskich	W ramach zadania powołane zostanie Koło Gospodyń Wiejskich z siedzibą rejestrową w budynku świetlicy wiejskiej.	Głównym celem pozostaje usystematyzowanie działalności, głównie mieszanek, na rzecz miejscowości w ramy stowarzyszenia umożliwiające tym samym między innymi aktywne pozyskiwanie środków	Sołtys, Rada sołecka, mieszkańcy

			finansowych na działalność statutową.	
16.	Organizacja spotkań warsztatowych od mieszkańców dla mieszkańców	Celem zadania jest organizacja różnych spotkań warsztatowych, tworzonych przez mieszkańców dla innych osób zamieszkujących miejscowość. Wśród warsztatów znajdują się spotkania: kulinarne, cukiernicze, ekologiczne, integracyjne i świąteczne.	Celem zadania jest tworzenie przestrzeni do wymiany umiejętności i doświadczeń między samymi mieszkańcami. Projekt będzie stanowił podwaliny dla późniejszej łatwiejszej implementacji innowacji w lokalnej społeczności.	Sołtys, Rada sołecka, mieszkańcy
17.	Wzrost zdolności reagowania kryzysowego i bezpieczeństwa publicznego	W ramach zadania planowana jest realizacja szkoleń dla lokalnej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych szkoleń z zakresu cyberbezpieczeństwa, pierwszej pomocy przedmedycznej, reagowania w sytuacjach zagrożenia i zarządzania kryzysowego. W ramach realizacji przewiduje się również prowadzenie praktycznych ćwiczeń dla uczestników.	Celem zadania jest poprawa bezpieczeństwa oraz zdolności reagowania kryzysowego również wśród starszych mieszkańców Zawad.	Gmina Przesmyki, Sołtys, Rada sołecka, mieszkańcy
18.	Rozwój aktywności czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	W ramach projektu planowane jest zwiększanie możliwych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, poprzez organizację wydarzeń integracyjnych, animacyjnych i kulturalnych dedykowanych	Celem zadania jest przede wszystkim umożliwienie rozwoju dzieci i młodzieży przy jednoczesnym zapewnieniu aktywnego spędzania czasu wolnego wraz z rówieśnikami.	Sołtys, Rada sołecka, mieszkańcy

		szczególnie najmłodszym, w tym warsztatów z zakresu podstaw przedsiębiorczości, karaoke, warsztatów nowych technologii (z wykorzystaniem drukarki 3D, dywanu interaktywnego).		
19.	Utworzenie cyklicznego rajdu rowerowego	Celem zadania jest promocja aktywności fizycznej jak również wytyczonej ścieżki edukacyjnej poprzez organizację dorocznego rajdu rowerowego. Data wydarzenia zostanie wskazana przez mieszkańców, a całość będzie dopełniana wydarzeniami o charakterze kulturalnym i integracyjnym w obrębie świetlicy i wiaty rekreacyjnej.	Działania ukierunkowane są na integrację społeczną oraz promocję miejscowości i jej walorów historycznych.	Sołtys, Rada sołecka, mieszkańcy
20.	Opracowanie materiałów turystyczno-promocyjnych wraz z kolportażem	W ramach zadania mieszkańcy opracują materiały promocyjne i turystyczne w formie broszur i map, które następnie trafią do druku i będą kolportowane zarówno przez Gminę jak i lokalnie. Dodatkowo, materiały promocyjne zostaną wyposażone w kody QR, tożsame z umieszczonymi na tablicach.	Celem zadania jest kreowanie współodpowiedzialności społecznej za rozwój miejscowości oraz jej promocja wśród potencjalnych turystów.	Gmina Przesmyki, Sołtys, Rada sołecka, mieszkańcy

3.2. Opis komponentów: cyfrowego, środowiskowego i poprawy wykorzystania wiedzy (smart)

Projekty ujęte w koncepcji SV dla miejscowości Zawady tworzą kompleksową odpowiedź na potrzeby lokalnej społeczności poprzez wykorzystanie jej potencjału w działaniach prośrodowiskowych, innowacyjnych i opartych na wiedzy i świadomości mieszkańców.

Wskazane projekty wykazują powiązania z komponentami, zgodnie z poniższą tabelą.

l.p.	Nazwa zadania	Powiązania z komponentem			
		środowiskowy/ klimatyczny	cyfrowy	smart	
1.	Kompleksowa modernizacja budynku obecnej świetlicy wiejskiej				
2.	Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej				
3.	Utworzenie i wyposażenie izby historycznej				
4.	Poprawa funkcjonalności budynku świetlicy poprzez zakup wyposażenia				
5.	Zagospodarowanie terenu w obrębie działki ewidencyjnej nr 289				
6.	Utworzenie ścieżki edukacyjno-historycznej				
7.	Utworzenie ogólnodostępnego stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu				
8.	Założenie łąki kwietnej w Zawadach				
9.	Montaż zbiorników retencyjnych				
10.	Montaż podświetlenia Kopca Piłsudskiego				
11.	Posadowienie kiosku cyfrowego przy świetlicy wiejskiej				
12.	Posadowienie sceny plenerowej przy Kopcu Piłsudskiego				
13.	Organizacja cyklicznych spotkań historycznych				

14.	Rozwój kompetencji przedsiębiorczych			
15.	Powołanie Koła Gospodyń Wiejskich			
16.	Organizacja spotkań warsztatowych od mieszkańców dla mieszkańców			
17.	Wzrost zdolności reagowania kryzysowego i bezpieczeństwa publicznego			
18.	Rozwój aktywności czasu wolnego dla dzieci i młodzieży			
19.	Utworzenie cyklicznego rajdu rowerowego			
20.	Opracowanie materiałów turystyczno-promocyjnych wraz z kolportażem			

Wszystkie projekty zawarte w koncepcji odwołują się do potencjału kapitału społecznego, wiedzy mieszkańców oraz ich innowacyjności realizując poszczególne komponenty. Żadne z zaplanowanych działań nie będzie niosło za sobą negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze i naturalne. Zaplanowane projekty integracyjne czy społeczne będą z kolei wyposażone w element edukacyjny wzmacniający i budujący innowacyjność i kreatywność społeczeństwa.

Zaplanowane działania projektowe dla miejscowości Zawady cechują się kompleksowością podejścia, uwzględniając przy tym poprawę jakości życia mieszkańców. Zaproponowane do realizacji działania pozytywnie wpłyną na rozwój miejscowości, bowiem oparte są na ich zdiagnozowanych potencjałach, a także angażują lokalną społeczność do współtworzenia przestrzeni.

Realizacja komponentu środowiskowego opiera się na sekwencyjnym i komplementarnym podejściu do kształtowania przestrzeni publicznej. W pierwszej kolejności planowane jest utworzenie i modernizacja infrastruktury podstawowej (budynek świetlicy wiejskiej wraz z jej otoczeniem), która następnie stanowi punkt wyjścia do wdrożenia rozwiązań proekologicznych, takich jak systemy retencji i odprowadzania wód opadowych, zakładanie łąk kwietnych oraz tworzenie ścieżek edukacyjnych. Przyjęta logika zakłada stopniowe wzmacnianie odporności środowiskowej obszaru poprzez łączenie inwestycji infrastrukturalnych z działaniami zwiększającymi bioróżnorodność oraz adaptację do zmian klimatu, przy czym każdy kolejny etap wykorzystuje i rozwija efekty etapów poprzednich.

Komponent cyfrowy realizowany jest jako warstwa technologiczna nakładana na istniejącą i rozwijaną infrastrukturę społeczną, nie zaś jako odrębny obszar interwencji. Wyposażenie kluczowych obiektów (świetlicy wiejskiej, izby historycznej) w nowoczesny sprzęt, utworzenie ogólnodostępnego stanowiska komputerowego oraz wdrożenie kiosku cyfrowego mają na celu zapewnienie mieszkańcom dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnych w miejscach

już pełniących funkcje integracyjne. Cyfryzacja pełni funkcję instrumentalną – wspiera podniesienie jakości reagowania kryzysowego i bezpieczeństwa publicznego oraz rozszerza ofertę spędzania czasu wolnego, w szczególności dla dzieci i młodzieży, zwiększając tym samym efektywność i zasięg oddziaływania pozostałych działań podejmowanych w ramach koncepcji. Zakłada się również, iż dzieci i młodzież podczas organizowanych zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (np. drukarka 3D, dywan interaktywny) będą uczyć się bezpiecznego korzystania z rozwiązań cyfrowych, co również przysłuży się w przyszłości do kształtowania równowagi między światem rzeczywistym a wirtualnym.

Komponent smart pełni funkcję integrującą względem pozostałych komponentów, traktując wiedzę i zaangażowanie społeczności lokalnej jako kluczowy zasób rozwojowy. Jego realizacja odbywa się na trzech, wzajemnie uzupełniających się płaszczyznach:

- budowanie kompetencji mieszkańców – poprzez działania rozwijające umiejętności przedsiębiorcze oraz inicjatywy skierowane do określonych grup społecznych (np. Koło Gospodyń Wiejskich);
- tworzenie przestrzeni wymiany wiedzy – poprzez organizację spotkań i warsztatów opartych na zasadzie wzajemnego uczenia się mieszkańców, co pozwala łączyć rolę odbiorcy i twórcy wiedzy lokalnej;
- utrwalanie i promocję wiedzy lokalnej – poprzez opracowanie materiałów promocyjnych oraz organizację wydarzeń cyklicznych, które przekładają zasoby wiedzy społeczności na elementy budujące tożsamość i rozpoznawalność miejscowości.

W efekcie komponent smart nie funkcjonuje jako obszar równoległy wobec komponentu środowiskowego i cyfrowego, lecz jako element spajający całą koncepcję – większość działań inwestycyjnych realizowanych w ramach pozostałych komponentów pełni jednocześnie funkcję nośnika wiedzy i edukacji mieszkańców, co stanowi spójny fundament strategiczny całej interwencji.

Podsumowując, zaplanowane w ramach koncepcji Smart Village dla miejscowości Zawady działania pozwalają rozwijać następujące aspekty:

- poprawy dostępności usług publicznych, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- wspierania odporności na zagrożenia i stany kryzysowe,
- zwiększenia udziału mieszkańców w życiu publicznym,
- poprawy wykorzystania istniejącej infrastruktury, w tym poprzez wzmacnianie powiązań przestrzennych i historycznych,
- wdrażania i rozwoju technologii cyfrowych, w tym poprzez naukę bezpiecznego ich wykorzystywania,
- promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców,
- poprawa atrakcyjności osiedleńczej Zawad.

3.3. Spójność koncepcji z innymi dokumentami

Koncepcja inteligentnej wsi dla miejscowości Zawady została przygotowana w oparciu o analizę potencjałów i barier rozwojowych zdiagnozowanych w miejscowości oraz poszerzona o badanie ankietowe i spotkanie warsztatowe z mieszkańcami. Dobór zadań wprost odzwierciedla potrzeby wskazane przez mieszkańców, przy jednoczesnym zachowaniu spójności z celami określonymi w innych dokumentach.

Gmina Przesmyki nie posiada obowiązującej Strategii rozwoju gminy, jednak pozostaje w jej opracowaniu (stan na lipiec 2026 r.). Projekt Strategii Rozwoju Gminy Przesmyki na lata 2024-2030 określa cztery cele strategiczne w obszarach: społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym:

- Cel 1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki:
 - Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
 - Ochrona zdrowia mieszkańców,
 - Stworzenie infrastruktury sprzyjającej aktywności fizycznej mieszkańców,
 - Zapobieganie marginalizacji społeczności lokalnej,
 - Ochrona dziedzictwa kulturowego,
 - Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Urzędu Gminy;
- Cel 2. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy:
 - Aktywizacja społeczno-gospodarcza,
 - Rozwój lokalnego rolnictwa;
- Cel 3. Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej:
 - Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej;
- Cel 4. Ochrona środowiska:
 - Racjonalna gospodarka odpadami,
 - Adaptacja do zmian klimatu,
 - Ochrona różnorodności biologicznej.

Koncepcja inteligentnej wsi wykazuje również spójność z Lokalną Strategią Rozwoju na lata 2023-2027 Lokalnej Grupy Działania „Tygiel Doliny Bugu”, która określa dwa główne cele tematyczne w obszarach: turystycznym i społecznym oraz przedsięwzięcia w ich ramach:

- Cel 1. Ochrona przyrody oraz rozwój zrównoważonej turystyki i produktu lokalnego:
 - Rozwój małej infrastruktury publicznej – turystycznej, dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki,
 - Rozwój przedsiębiorczości,
 - Zrównoważona turystyka wiejska,
 - Sieciowanie producentów lokalnych,
 - Odnawialne źródła energii;
- Cel 2. Poprawa warunków do rozwoju aktywności wśród społeczności lokalnej poprzez włączenie osób w niekorzystnej sytuacji:
 - Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej – kulturalnej, dziedzictwa kulturalnego,
 - Aktywni seniorzy,
 - Wsparcie dzieci i młodzieży z Podlasia Nadbużańskiego,
 - Zwiększenie aktywności mieszkańców w działalność NGO,
 - Wspieranie osób w niekorzystnej sytuacji poprzez aktywną integrację i usługi opiekuńcze,
 - Przedsiębiorczość skierowana do osób w niekorzystnej sytuacji,
 - Inteligentne rozwiązania na wsi.

Powiązania pomiędzy wskazanymi opracowaniami prezentuje tabela na kolejnej stronie, gdzie zestawiono działania ujęte w koncepcji z odpowiadającymi im celami w dokumentach strategicznych.

l.p.	Nazwa zadania	Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2023-2027 realizowana przez LGD Tygiel Doliny Bugu	Projekt Strategii Rozwoju Gminy Przesmyki na lata 2024-2030
1.	Kompleksowa modernizacja budynku obecnej świetlicy wiejskiej	2. Poprawa warunków do rozwoju aktywności wśród społeczności lokalnej poprzez włączenie osób w niekorzystnej sytuacji 2.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej – kulturalnej, dziedzictwa kulturalnego	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.4. Zapobieganie marginalizacji społeczności lokalnej 1.5. Ochrona dziedzictwa kulturowego 3. Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej 3.1. Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej
2.	Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej	2. Poprawa warunków do rozwoju aktywności wśród społeczności lokalnej poprzez włączenie osób w niekorzystnej sytuacji 2.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej – kulturalnej, dziedzictwa kulturalnego	4. Ochrona środowiska 4.2. Adaptacja do zmian klimatu 4.3. Ochrona różnorodności biologicznej
3.	Utworzenie i wyposażenie izby historycznej	1. Ochrona przyrody oraz rozwój zrównoważonej turystyki i produktu lokalnego 1.1. Rozwój małej infrastruktury publicznej – turystycznej, dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.4. Zapobieganie marginalizacji społeczności lokalnej 1.5. Ochrona dziedzictwa kulturowego
4.	Poprawa funkcjonalności budynku świetlicy poprzez zakup wyposażenia	2. Poprawa warunków do rozwoju aktywności wśród społeczności lokalnej poprzez włączenie osób w niekorzystnej sytuacji 2.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej – kulturalnej, dziedzictwa kulturalnego	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.4. Zapobieganie marginalizacji społeczności lokalnej 1.5. Ochrona dziedzictwa kulturowego
5.	Zagospodarowanie terenu w obrębie działki ewidencyjnej nr 289	2. Poprawa warunków do rozwoju aktywności wśród społeczności lokalnej poprzez włączenie osób w niekorzystnej sytuacji 2.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej – kulturalnej, dziedzictwa kulturalnego	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.3. Stworzenie infrastruktury sprzyjającej aktywności fizycznej mieszkańców

6.	Utworzenie ścieżki edukacyjno-historycznej	2. Poprawa warunków do rozwoju aktywności wśród społeczności lokalnej poprzez włączenie osób w niekorzystnej sytuacji 2.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej – kulturalnej, dziedzictwa kulturalnego	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.3. Stworzenie infrastruktury sprzyjającej aktywności fizycznej mieszkańców 1.4. Zapobieganie marginalizacji społeczności lokalnej 1.5. Ochrona dziedzictwa kulturowego
7.	Utworzenie ogólnodostępnego stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu	2. Poprawa warunków do rozwoju aktywności wśród społeczności lokalnej poprzez włączenie osób w niekorzystnej sytuacji 2.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej – kulturalnej, dziedzictwa kulturalnego	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.4. Zapobieganie marginalizacji społeczności lokalnej
8.	Założenie łąki kwietnej w Zawadach	2. Poprawa warunków do rozwoju aktywności wśród społeczności lokalnej poprzez włączenie osób w niekorzystnej sytuacji 2.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej – kulturalnej, dziedzictwa kulturalnego	4. Ochrona środowiska 4.2. Adaptacja do zmian klimatu 4.3. Ochrona różnorodności biologicznej
9.	Montaż zbiorników retencyjnych	2. Poprawa warunków do rozwoju aktywności wśród społeczności lokalnej poprzez włączenie osób w niekorzystnej sytuacji 2.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej – kulturalnej, dziedzictwa kulturalnego	4. Ochrona środowiska 4.2. Adaptacja do zmian klimatu 4.3. Ochrona różnorodności biologicznej
10.	Montaż podświetlenia Kopca Piłsudskiego	1. Ochrona przyrody oraz rozwój zrównoważonej turystyki i produktu lokalnego 1.1. Rozwój małej infrastruktury publicznej – turystycznej, dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.5. Ochrona dziedzictwa kulturowego Cel 3. Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej 3.1. Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej
11.	Posadowienie kiosku cyfrowego przy świetlicy wiejskiej	1. Ochrona przyrody oraz rozwój zrównoważonej turystyki i produktu lokalnego	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.4. Zapobieganie marginalizacji społeczności lokalnej

		1.1. Rozwój małej infrastruktury publicznej – turystycznej, dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki	3. Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej 3.1. Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej
12.	Posadowienie sceny plenerowej przy Kopcu Piłsudskiego	1. Ochrona przyrody oraz rozwój zrównoważonej turystyki i produktu lokalnego 1.1. Rozwój małej infrastruktury publicznej – turystycznej, dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki	3. Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej 3.1. Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej
13.	Organizacja cyklicznych spotkań historycznych	1. Ochrona przyrody oraz rozwój zrównoważonej turystyki i produktu lokalnego 1.1. Rozwój małej infrastruktury publicznej – turystycznej, dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki 2. Poprawa warunków do rozwoju aktywności wśród społeczności lokalnej poprzez włączenie osób w niekorzystnej sytuacji 2.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej – kulturalnej, dziedzictwa kulturalnego	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.4. Zapobieganie marginalizacji społeczności lokalnej 2. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy 2.1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza
14.	Rozwój kompetencji przedsiębiorczych	1. Ochrona przyrody oraz rozwój zrównoważonej turystyki i produktu lokalnego 1.2. Rozwój przedsiębiorczości	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży 1.4. Zapobieganie marginalizacji społeczności lokalnej 2. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy 2.2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza
15.	Powołanie Koła Gospodyń Wiejskich	2. Poprawa warunków do rozwoju aktywności wśród społeczności lokalnej poprzez włączenie osób w niekorzystnej sytuacji 2.4. Zwiększenie aktywności mieszkańców w działalność NGO	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.4. Zapobieganie marginalizacji społeczności lokalnej

16.	Organizacja spotkań warsztatowych od mieszkańców dla mieszkańców	2. Poprawa warunków do rozwoju aktywności wśród społeczności lokalnej poprzez włączenie osób w niekorzystnej sytuacji 2.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej – kulturalnej, dziedzictwa kulturalnego	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży 1.4. Zapobieganie marginalizacji społeczności lokalnej 2. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy 2.2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza
17.	Wzrost zdolności reagowania kryzysowego i bezpieczeństwa publicznego	2. Poprawa warunków do rozwoju aktywności wśród społeczności lokalnej poprzez włączenie osób w niekorzystnej sytuacji 2.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej – kulturalnej, dziedzictwa kulturalnego	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży 1.4. Zapobieganie marginalizacji społeczności lokalnej 2. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy 2.2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza
18.	Rozwój aktywności czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	2. Poprawa warunków do rozwoju aktywności wśród społeczności lokalnej poprzez włączenie osób w niekorzystnej sytuacji 2.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej – kulturalnej, dziedzictwa kulturalnego	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży 1.4. Zapobieganie marginalizacji społeczności lokalnej 2. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy 2.2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza
19.	Utworzenie cyklicznego rajdu rowerowego	1. Ochrona przyrody oraz rozwój zrównoważonej turystyki i produktu lokalnego 1.1. Rozwój małej infrastruktury publicznej – turystycznej, dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki	1. Stworzenie warunków dobrego poziomu życia dla mieszkańców Gminy Przesmyki 1.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży 1.4. Zapobieganie marginalizacji społeczności lokalnej

20.	Opracowanie materiałów turystyczno-promocyjnych wraz z kolportażem	1. Ochrona przyrody oraz rozwój zrównoważonej turystyki i produktu lokalnego 1.1. Rozwój małej infrastruktury publicznej – turystycznej, dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki	2. Wsparcie przedsiębiorców, rolników i stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy 2.2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza
-----	--	---	---

Powiązanie koncepcji inteligentnej wsi dla miejscowości Zawady z dokumentami strategicznymi występuje przede wszystkim w zakresie działań dedykowanych rozwojowi aktywności oddolnych jak również rozwoju turystyki.

Koncepcja Inteligentnej Wsi dla miejscowości Zawady nie jest sprzeczna z innymi dokumentami strategicznymi dla obszaru objętego tą koncepcją, w szczególności z LSR.

3.4. Przewidywane korzyści dla lokalnej społeczności

Realizacja Koncepcji Inteligentnej Wsi dla miejscowości Zawady przyniesie mieszkańcom szereg wymiernych korzyści, obejmujących zarówno poprawę warunków życia codziennego, jak i długofalowe wzmocnienie potencjału społecznego miejscowości. Poniżej przedstawiono szczegółowy opis przewidywanych korzyści w podziale na kluczowe obszary oddziaływania.

Poprawa jakości życia i podniesienia jakości usług lokalnych

Kompleksowa modernizacja świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem jej otoczenia stanowi odpowiedź na jeden z najistotniejszych deficytów zdiagnozowanych w miejscowości – brak funkcjonalnego obiektu użyteczności publicznej. Dotychczas jedyny kryty obiekt w Zawadach, ze względu na zły stan techniczny oraz brak zaplecza sanitarnego i kuchennego, skutecznie uniemożliwiał organizację dłuższych spotkań i wydarzeń lokalnych. Po modernizacji świetlica stanie się realnym centrum życia społecznego wsi, umożliwiającym organizację zebrań wiejskich, wydarzeń kulturalnych, warsztatów oraz spotkań integracyjnych, na które dotychczas brakowało odpowiedniej przestrzeni.

Zagospodarowanie otoczenia Kopca Piłsudskiego, utworzenie ścieżki edukacyjno-historycznej oraz opracowanie materiałów turystyczno-promocyjnych przełożą się na zwiększenie atrakcyjności turystycznej Zawad, wykorzystując unikatowy potencjał historyczny miejscowości. Działania te mogą przyczynić się nie tylko do wzrostu ruchu turystycznego, lecz również do wzmocnienia lokalnej tożsamości i dumy mieszkańców z historii własnej miejscowości, co pośrednio przeciwdziała negatywnym trendom demograficznym i migracyjnym poprzez zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej wsi.

Ograniczenie przepaści cyfrowej

Utworzenie ogólnodostępnego stanowiska komputerowego z dostępem do internetu oraz wdrożenie kiosku cyfrowego bezpośrednio odpowiada na zdiagnozowany w badaniu

ankietowym niski poziom cyfryzacji mieszkańców, którzy w zdecydowanej większości czerpią informacje z rozmów sąsiedzkich i tablicy ogłoszeniowej. Dzięki nowym rozwiązaniom mieszkańcy – w tym osoby starsze, stanowiące blisko 28% populacji – zyskają realny dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych, co przełoży się na łatwiejszy dostęp do usług publicznych, informacji urzędowych oraz kontaktu ze światem zewnętrznym, niezależnie od wieku czy kompetencji cyfrowych.

Podniesienie bezpieczeństwa

Działania ukierunkowane na poprawę zdolności reagowania kryzysowego przełożą się na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz ich przygotowania na sytuacje nagłe, takie jak zjawiska pogodowe czy inne zagrożenia lokalne. Elementy edukacyjne towarzyszące tym działaniom podniosą również ogólną świadomość mieszkańców w zakresie właściwego reagowania na zagrożenia.

Rozwiązywanie problemów dotyczących niedoinwestowania, starzejącego się społeczeństwa, wyludnienia

Jedną z najistotniejszych korzyści koncepcji jest odpowiedź na zdiagnozowany brak organizacji pozarządowych oraz widocznych liderów społecznych w Zawadach. Działania takie jak warsztaty prowadzone przez mieszkańców dla mieszkańców, powołanie Koła Gospodyń Wiejskich czy cykliczne spotkania historyczne stworzą przestrzeń do identyfikacji osób gotowych zaangażować się we współtworzenie życia publicznego miejscowości. W dłuższej perspektywie działania te mogą stanowić fundament pod powstanie pierwszej formalnej organizacji społecznej w Zawadach, wzmacniając tym samym zdolność mieszkańców do samoorganizacji i współdecydowania o przyszłości wsi.

Utworzenie sceny plenerowej, rozwój oferty czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz organizacja cyklicznego rajdu rowerowego odpowiadają na wykazaną w badaniu ankietowym niską rozpoznawalność i niski poziom zaangażowania mieszkańców w wydarzenia kulturalne. Regularne, cykliczne wydarzenia integracyjne mają szansę stopniowo zmienić ten stan, budując nawyk wspólnego spędzania czasu i wzmacniając więzi międzypokoleniowe w społeczności.

Rozwiązywanie problemów niewystarczającej liczby miejsc pracy

Działania skierowane na rozwój kompetencji przedsiębiorczych odpowiadają na zaobserwowany w diagnozie zanik działalności rolniczej oraz brak wyraźnego potencjału

gospodarczego miejscowości. Wsparcie mieszkańców w rozwijaniu nowych umiejętności – w tym w obszarze agroturystyki i sadownictwa, wskazywanych przez samych mieszkańców jako potencjalny kierunek rozwoju – może przyczynić się do dywersyfikacji lokalnej gospodarki oraz powstania nowych, choćby niewielkich, inicjatyw gospodarczych.

Poszanowanie środowiska i klimatu

Wdrożenie rozwiązań z zakresu retencji wody oraz założenie łąki kwietnej przyniosą korzyści środowiskowe w postaci lepszego gospodarowania wodami opadowymi oraz zwiększenia bioróżnorodności, co wpisuje się w potrzeby adaptacji do zmian klimatu, przy jednoczesnym braku jakiegokolwiek negatywnego oddziaływania planowanych działań na środowisko przyrodnicze miejscowości.